

Studij klasične harmonike na Sveučilištu Jurja Dobriće u Puli

NAKON PETNAEST
GODINA
POSTOJANJA,
MOSER I LIPS
VANJSKI SURADNICI

Harmonika svoj intenzivan razvoj kao instrument doživljava u drugoj polovici 20. st, kada se i otvaraju prve katedre za studij harmonike. Danas, jedina visokoobrazovna ustanova za harmoniku u Hrvatskoj se nalazi u Puli, na Odjelu za glazbu pri Sveučilištu Jurja Dobriće. Postoji već punih šesnaest godina i do sada su kroz nju prošle mnoge generacije. Kojim je putem prošao taj odjel od osnivanja do danas, rekao nam je pročelnik Odsjeka za klasičnu harmoniku doc. Denis Modrušan.

Harmonika se, po svome povijesnome nastanku, svrstava u red mlađih glazbenih instrumenata. Njezin nastanak datira u prvu polovicu XIX. stoljeća, a svoj intenzivan razvoj doživljava u drugoj polovici XX. stoljeća, kada se i otvaraju prve katedre za studij harmonike u više europskih država. Nekako u isto vrijeme,

u Hrvatskoj se, zahvaljujući prije svega velikom entuzijazmu i neumornom radu pedagoga, dirigenta i aranžera Stanka Mihovilića, grad Pula promovira kao jedno od najznačajnijih središta cjelokupnoga događanja vezanog za razvoj harmonike i njenu popularizaciju. Stoga je razumljivo da je inicijativa i želja za unapređenjem nastavnog procesa i kvalitetnijim obrazovanjem glazbenika harmonikaša potekla iz Pule, što je i rezultiralo otvaranjem studija harmonike na tadašnjem Pedagoškom fakultetu 1993.

Tek nešto više od petnaest godina postojanja studija i nije tako veliki period, ako ga uspoređujemo sa studijima klavira, violine, pjevanja ili ostalih instrumenata na muzičkim akademijama u Hrvatskoj ili Europi. No, s obzirom na to da je to jedini studij harmonike u Hrvatskoj, u Pulu dolaze studirati učenici iz različitih gradova Hrvatske pa i iz susjednih

zemalja - Pula, Poreč, Rijeka, Delnice, Karlovac, Bjelovar, Zagreb, Vukovar, Osijek, Vinkovci, Varaždin, Požega, Krapina, Slavonski Brod, Križevci samo su neki od gradova odakle nam dolaze studenti, a iz Slovenije su to - Maribor, Slovenski Konjic, Ptuj, Murska Sobota, Lenart, Kotlje. Od otvaranja, studij je upisalo više od pedeset studenata, a do danas ih je uspješno diplomiralo preko trideset.

Harmonika je kao afirmirani koncertni instrument sve prisutnija na koncertnom podiju. Stoga je i studij klasične harmonike na Sveučilištu Jurja Dobriće u Puli usmjeren ne samo na odgoj budućih pedagoga, nego se u radu sa studentima velika pozornost posvećuje i pripremanju za nastupe, te stvaranju navika i vještina potrebnih koncertnim izvođačima. Na tom putu, mentori studentima omogućuju nastupe na različitim koncertima i natjecanjima. Brojni rezultati

postignuti na državnim i međunarodnim natjecanjima potvrda su pravilno odabranog smjera i postavljenih ciljeva. Prije dvije godine, povodom obilježavanja 15. godina osnivanja Odsjeka za klasičnu harmoniku, napravljena je analiza i popis postignutih nagrada do osnutka Odsjeka. Tada je zabilježeno da je na županijskim natjecanjima osvojeno dvadeset i pet prvih nagrada, na državnim natjecanjima četrnaest prvih, deset drugih i tri treće. Na Susretima harmonikaša u Puli osvojeno je trinaest prvih, tri druge i četiri treće nagrade; na svjetskim trofejima osvojena je jedna prva, šest drugih, tri treće, jedna peta i jedna šesta nagrada; na natjecanju za Svjetski kup osvojena je jedna četvrta, jedna peta i dvije sedme nagrade. Na natjecanju u Castelfidardu (u Italiji) osvojene su dvije prve nagrade, tri četvrte, jedna šesta nagrada; na natjecanju u Erbezzu (u Italiji) osvojena je jedna prva nagrada; na natjecanju u Trstu osvojeno je sedam prvih nagrada i četiri druge nagrade; na natjecanju u Klingenthalu (u Njemačkoj) osvojeno je peto mjesto, a na natjecanju "Grand prix" u Rijeci osvojena je jedna prva nagrada. To su rezultati solističkih nastupa, nastupa komornih ansambala i Akademskog harmonikaškog orkestra. Broj nagrada nezaustavljivo raste, pri čemu se posebno ističe plodna prošla 2009./2010. akademska godina tijekom koje je osvojeno desetak vrijednih nagrada. Posebno smo ponosni na uspješno položene prijamne ispite za poslijediplomski studij na vodećim svjetskim akademijama u Londonu i Hannoveru naših studenata B. Zagoranskog, F. Božca, A. Herzoga, I. Krizmana i V. Gorupa, od kojih su B. Zagoranski i F. Božac već uspješno završili studij, I. Krizman svoj studij sigurno privodi kraju, te su se uključili u rad Odsjeka za klasičnu harmoniku. Isto tako, vrijedi istaknuti Dražena Košmerla koji u zvanju višeg asistenta predaje kolegij klasična harmonika, a trenutno je na doškolovanju te je upisao četverogodišnji postdiplomski studij harmonike na Nacionalnoj muzičkoj akademiji P. I. Čajkovski u Kijevu. Ne smijemo zaboraviti ni Ivana Šverka koji je ove godine u

dalekoj Finskoj na prestižnoj Sibelius akademiji upisao postdiplomski studij. Neizostavno mjesto u aktivnostima Odsjeka zauzima koncertna djelatnost. Studenti, diplomanti i profesori Odsjeka aktivni su na raznim koncertnim podijima te redovito sudjeluju u brojnim projektima solističkoga, komornog ili orkestralnog sviranja. Izdvajaju se česti nastupi profesora Boruta Zagoranskog, Franka Božca, Amadeja Herzoga s različitim simfonijskim, komornim, gudačkim orkestrima i komornim ansamblima, kao što su: Sveučilišni orkestar Jurja Dobrile u Puli, Varaždinski komorni orkestar, Slovenska filharmonija, Mariborska filharmonija, Simfonijski orkestar AG Ljubljana, Simfonijski orkestar "Savitra", Gudački orkestar "Amadeus", London sinfonietta, ORF Symphony Orchestra, Ansamble 10/10, Royal Academy of Music Symphony Orchestra, Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, University of Manchester Symphony Orchestra te Royal College of Music Symphony Orchestra, u Hrvatskoj i izvan nje (Velika Britanija, SAD, Slovenija). Ističu se i brojni koncerti, natjecanja i turneje Akademskog harmonikaškog orkestra koji s velikom požrtvovnošću ide putem postavljenog cilja - promoviranja harmonike kao akademskog glazbala. Također, ponosni smo na izuzetne uspjehe koje postižu naši ansambli, posebice nekoliko generacija koje su s Kvintetom harmonikaškog orkestra Jurja Dobrile održali koncerte diljem Hrvatske te gostovali u Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Kosovu, Makedoniji i Njemačkoj. Naši solisti nastupali su u najboljim dvoranama: Dvorana Vatroslav Lisinski i dvorana Hrvatskog glazbenog zavoda u Zagrebu, Gliptoteka HAZU, Slovenski dom Zagreb, dvorana Slovenske filharmonije u Ljubljani, dvorana Kolarčeva univerziteta u Beogradu, Koncertne dvorane Muzičkih akademija u Hannoveru, Skopju i Ljubljani, Unionska dvorana i dvorana Slovenskega narodnega gledališča u Mariboru, Wigmore Hall u Londonu, Queen Elisabeth Haal, Liverpool Philharmonic Hall, Cornerstone - Hope at Everton, Cosmo Rodelwald Concert Hall, BBC Studio Alba, Duke's Hall, Nothingam Playhouse, Oxford Playhouse...

Pronalaženje svoga mjesta na koncertnim pozornicama nezamislivo je bez originalne literature. Aktivnosti mentora i studenata Odsjeka potaknuli su pojedine hrvatske skladatelje da se u svome opusu okrenu i harmonici pa je tako nastalo više djela za harmoniku solo ili harmoniku s raznovrsnim komornim ansamblima. Među brojnim skladateljima koji su dali svoj veliki doprinos nastanku novih djela su: Đ. Dekleva-Radaković, B. Shehu, M. Brajković, Ž. Brkanović, M. Miletić, D. Bobić, I. Josipović, A. Marković i B. Okmaca. Značajan doprinos cjelokupnim nastojanjima za podizanjem kvalitete i povezivanjem Odsjeka s drugim studijima harmonike rezultiralo je angažiranjem dvoje vodećih svjetskih pedagoga, Elsbeth Moser iz Njemačke i Friedricha Lipsa iz Rusije. Njihov udio u radu Odsjeka, uz sve dosadašnje dosege i rezultate, dodatna je potvrda da studij klasične harmonike Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli možemo svrstati uz bok najznačajnijih visokoškolskih ustanova u Europi.

Piše: Pročelnik Odsjeka za klasičnu harmoniku, Denis Modrušan, docent

